

- Če je hotela naša ljudska revolucija, porojena iz najglobljih želja množice po ekonomski, nacionalni in socialni svobodi, zmagati, je bilo treba pritegniti najširše ljudske množice, potrebno je bilo sodelovanje vseh zavednih rodoljubov... In revolucija, ki se je rodila v krvi, dosegla je v njej svoj vrh in zmagala, je zahtevala od naših narodov neverjetne napore, samozatajevanje in žrtve, zahtevala je odkrito, nesebično sodelovanje, kri in trpljenje, požgane domove in opustošena polja.
- Vendar pa nam vsega tega ni bilo žal, saj smo poznali cilj v daljavi — svobodo...
- Pa ne samo odrasli, tudi otroci in starci so se borili za lepšo podobo jutrišnjega dne. Borili so se molče, zakrknjeno, a vztrajno in požrtvovalno, borili so se na ruševinah svojih domov, v gozdovih, ječah in taboriščih, mučeni in preganjani, lačni in raztrgani — vendar brez najmanjše sence obupanja. Da, tudi otroci! Med vojno odrasčajoči mladi rod ni poznal mladosti, ne veselja in igre. Samo lakoto, kri in čad domačih pogorišč...
- Velik delež za zmago revolucije je prispevala tudi Kočevska. Vse strahote, ki so jih otroci preživeli med vojno v teh krajih, so popisovali v kratkih zapiskih. Pisali so jih otroci na osvobodnem ribniškem okrožju v času dvomesečnega tekmovanja za proslavo triletnice Osvobodilne fronte leta 1944. To reportažo, v katero smo strnili nekaj izpovedi, posvečamo centralni proslavi 20-letnice vstaje kočevske občine, ki bo 3. septembra v Dragi...

Borba za svobodo

Odkar biva na tej zemlji naš rod, je vedno zatiran in teptan od Italijanov in Nemcev. Oni so izžemali slovensko kri in trgali košček za koščkom naše zemlje.

Slovenski narod se je vsa stoletja boril za svobodo. Krvavi kmetijski upori so bili zadušeni. Naši veliki močje: Prešeren, Cankar, Levstik, Askerc in Gregorčič so vodili, učili in verovali v vstajenje našega naroda.

Pred tremi leti pa se je slovenski narod spet dvignil in se z golo roko uprl zakletim sovražnikom.

Naši borci trpijo. Premraženi, lačni, bos, raztrgani in preganjani od močnih okupatorskih divizij so vztrajali v sveti borbi za domovino. Zato pa moramo naše borce spoštovati in jim pomagati.

Ti junaki bodo zares priborili svobodo, ki smo jo stoletja pričakovali. Ta svoboda bo trdna in resnična. Zgradile jo bodo žrtve junakov in napojila jo bo njihova kri.

Napisal Maks Šteblaj, šola Draga

Italijanski učitelj v naši vasi

V šolo je prišel italijanski učitelj, katerega nismo prav nič razumeli. Vsi smo se izpraševali, kaj se bomo učili in kako. Takšna šola pa ni trajala dolgo. Kmalu so začeli prihajati partizani, katerih se je tudi učitelj zbal in nekega dne zbežal s kolono v Italijo. Mi smo bili pa zelo veseli naših partizanov.

Franc Oswald, šola Trava

Kako hudo mi je pri sreju, ko vidim druge otroke, ki imajo še svoj dom, nam so ga pa uničili Italijani. Naša hiša je žalostno pogorišče...

Mojega očka ni več

DVE LETI BO KMALU, ODKAR MOJ OČKA SPI V ČRNI ZEMLJI. ITALIJANI SO GA ODPTELJALI V INTERNACIJO NA RAB. TAM JE UMRL OD LAKOTE, NIČ PAKETOV NI DOBIL OD MAME. ZVEDELI SMO ŠELE ČEZ STIRI MESECE, DA JE NA RABU. MAMA MU JE POSLALA SUHEGA KRUHA IN SADJA. ATA JE PA PREJ UMRL, KOT JE DOBIL PAKET. OD STRICA SMO DOBILI DOPISNICO, KJER NAM PIŠE, DA JE ATA ŽE MRTEV. VSI SMO JOKALI. VSAK VEČER MOLIMO ZA NJEGA.

TUDI HIŠO NAM JE ZAŽGAL ITALIJAN. OČKA PA NI VEČ, DA BI NOVO NAREDIL.

Ivanka Poje, šola Trava

Atovo pismo iz internacije

Po razpadu Jugoslavije so prišli k nam Italijani. Grdo so ravnali z našimi ljudmi. Poštene in zavedne Slovence so odpeljali v internacijo. Tudi našega ata so vzeli. Šele po dolgem času smo dobili od njih glas, da so v taborišču. Pismo je bilo kratko. Prosili so, da naj jim mama pošlje paket. Kako je bilo mami in nam hudo, ko smo vedeli, kako morajo biti ata lačni. Naš ata znajo potrpeti. Če bi ne bili tako zelo lačni, ne bi bili pisali domov, saj so vedeli, da tudi mi doma nimamo dosti hrane. Prej so za hrano skrbeli ata, a ko so jih fašisti vzeli, so se morali sama mama mučiti, da bi nas preživeli. Prišlo je drugo, tretje pismo in še veliko kart. V vsaki pošti je bilo: »Pošljite paket, če ne, se ne bomo nikdar več videli.« Pisali so, da jedo sam krompir, včasih plava gori kak riž ali makaron. Mama so s težavo skupaj spravili in jim poslali prežganje, prepečenec, suho sadje in lipov čaj. Mi smo si dosti pritrkali, da smo jim lahko poslali. Kadar smo jedli sam krompir, smo vedno mislili: »Moka mora biti za lačnega ata.« Kako veselo je bilo, ko je razpadla Italija. Zvedeli smo, da je ata na Blokah. Šli smo jim na proti. Kako so se oddahnili, ko so zagledali mesto italijanskih vojakov naše partizane!

Stanko Samsa, šola Loški potok — Mali log

Želim postati partizan

Vsak dan vidim veliko partizanov. Rad jih gledam, posebno kadar jih je veliko skupaj. Tako lepo pojejo! Jaz bi šel takoj v partizane, če bi

me mama pustila. Rad bi nosil puško. Šel bi na visok hrib in bi streljal na sovražnika. V petih dneh bi pognal iz naše slovenske zemlje hudobne Nemce. Ko bom velik, bom partizan.

Alojz Urh, šola Trava

Pred internacijo

Ko so nam zločinski fašisti požgali naše drage domove, so nas začeli iskati po gozdovih, kjer smo bili skriti že tri dni pod skalovjem.

Bili smo brez vsake hrane in mnogo strahu smo prestali posebno tedaj, ko smo začeli v naši bližini streljanje in so krogle švigale kakor ptice po zraku. A tedaj nas še niso dobili. Vsa živina pa se nam je zgubila. Le ena kravica nam je ostala. Tretji dan zjutraj se je napotila naša mama skrivaj proti domu, kjer je bila vsa naša ljuba rojstna vas uničena.

Ta dan, proti večeru, so nas Italijanske čete našle v našem skrivališču in nas odpeljale v Drago in nato naprej v internacijo.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Vera Cimprič, Novi Kot

Moj oče

JAZ NIMAM OČETA. USTRELILI SO GA ITALIJANI. NEKEGA DNE SO PRIŠLI V NAŠO VAS. IZGNALI SO NAS IZ HIŠE. VSI SMO ZELO JOKALI, POSEBNO PA MAMA. OČETA SO ZAPRLI ZAPRTIH JE BILO DOSTI MOŽ. VSE SO ODPTELJALI V ZAMOST IN 12 MOŽ USTRELILI. MOJEGA OČETA TUDI. KO SMO

TO ZVEDELI, SMO VSI ZELO JOKALI. HIŠO SO NAM ZAŽGALI, NAS PA ODPTELJALI V INTERNACIJO.

Drago Kalčič, Papeži

Prihod v barake

Zavti so nas odpeljali daleč v Italijo. Ustavili so se pred ograjo z žico spleteno. Tam so bile barake.

Vsi navzkriž smo jokali. Bili smo strašno lačni in žalostni. Potem so nas razdelili po barakah. Dali so nam malo gole juhe, ki smo jo zabelili s svojimi solzami.

Mislili smo, kje je naša hišica, kje postelja, kje je naša kravica, ki nam je dala mleka. V joku smo zaspali na trdih tleh.

Marjan Grajš, Malinišče, šola Podpreska

Umrl mi je ata

Res je bilo hudo na Rabu, ko nas je voda zalivala in ko sem bil tako lačen. Ali še bolj sem bil žalosten za sestrico Danico in za ata, ki sta od lakote umrla na Rabu. Ko sem zvedel, sem miho jokati. Tako sem še majhen, pa nimam več ata. Zapustil je našo ubogo mamo in šest revčkov. Naj lepo počiva v tujih rabški zemlji! Kadar bo mir, pojdem na njegov grob.

Ludvik Pantar, Novi Kot, šola Podpreska

Kaj smo jedli na Rabu

Na Rabu je tako pihalo, da je pesek nosilo kar v kotle. In smo jedli pesek v tisti nezabeljeni vodi. Včasih je plavala notri kost ali košček buče. Pa bi se za to kmalu stekli.

Zato smo bili zmeraj zelo lačni. Jokali smo in od jada špotali Italijane »butero« in »mački«.

Alojz Jęšćnik, Novi Kot, šola Podpreska

Spomin na Gonars

V GONARSU JE BILA TAKA LAKOTA, DA NI ZA POMISLITI. VSE OLUPKE SMO POJEDLI, KATERE SO METALI KUJARJI V JAMO.

NEKOČ SMO VSI PADLI V TO JAMO. JAZ SEM BIL SPODAJ. DRUGI SO PADLI NA MENE. VSE KOSTI SO ME BOLELE. DOBIL SEM MALO OLUPKOV!

TAKO ŽALOSTNO JE BILO V GONARSU!

Milan Cimprič, Novi Kot, šola Draga

Posvečeno proslavi 20-letnice vstaje v Dragi

Otroci o vojni

Spomin na moj dom

Še nisem izpolnila 11 let, pa imam že toliko povedat o trpljenju iz mojega življenja. Vrnila sem se iz internacije. Gledam druge otroke, kako veselo skačejo po vrtovih okoli svojega doma. Meni se pa ob pogledu nanje mlo stori, ko se domislim, kako sem tudi jaz nekoč skakala po našem vrtu. Kako hudo mi je pri sreju, ko vidim druge otroke, ki imajo še svoj dom, nam so ga pa uničili Italijani. Potikamo se po tujih hišah. Naša lepa hiša je žalostno pogorišče. Hudo mi je, pa vendar sem vesela, da sem se živa vrnila v svoj domači kraj.

Domek je lep in drag, če ga je prav le za bobek.

Julka Poje, Stari Kot, šola Podpreska

Naši dragi so ostali v tujini

Vsi smo bili veseli, ko je bilo zopet popisovanje. Mislili smo, da bomo šli domov. Toda namesto proti domu so nas odpeljali v Gonars. Tam so dali staro mamo v ambulanto in nismo je več videli. Čez nekaj dni je umrla. Nas niso pustili k pogrebu. Stari oče je pa umrl na Rabu. Moj bratec je tudi umrl v Gonarsu. Ko se zmislim na

vse, mi solze zalijejo oči. Tam so ostali, ko so si tako želeli domov.

Albina Janež, Stari Kot, šola Trava

- Izbrani spisi otrok o okupatorjevih grozodejstvih, izdani v drobni knjižici »Mladi rod Kočevske proti okupatorju« ob desetletnici Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju, so prepričljiv dokument o veličini naše borbe.
- Otroci, ki so vse to neposredno doživljali, so s preprosto, a prepričljivo besedo opisali svojo veliko ljubezen do domovine in njenih borcev.
- Svojo žalost in trpljenje ter žgoče sovraštvo do okupatorja. Kljub rosnim mladosti so se po svoji neustrašeno borili za naš skupen cilj...
- Dvalet let mineva že od tistih krvavih dni, ko se je začel upor, malčki, ki so vam pripovedovali tako neposredno doživeto, so že odrasli in vključeni v naš veliki delovni kolektiv grade veliko zgradbo naše socialistične domovine. Vse prestano gorje počasi tone v pozabo.
- ostal je le njihov spomin in pa te preproste, jedrnate besede o najtežjih dneh našega naroda.

F. G.

Najvažnejši je človek

Ribnica, 19. avgusta. Danes je bila v Ribnici osma redna seja Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Podružnica Ribnica. Najprej so se seznanili s poročilom o izvršenih sklepih zadnjega zasedanja podružnice, nadalje o delu skupščinskih odborov in komisij, o zborih volivcev aktivnih zavarovancev, o polletnem delu podružnice in drugem. Živahna razprava je pokazala, da Podružnica social. zavarovanja uspešno izpolnjuje svoje naloge.

Delo podružnice je vsestransko. Reševati mora številne probleme, pri čemer je osrednje vprašanje človek. Skrbno pripravljena poročila, analize in ugotovitve o skrbi za človeka povedo, da je bilo na račun zdravstvene problematike ljudi, za njihovo zdravljenje, preventivno dejavnost, za zmanjšanje nesreč pri delu itd. vloženih veliko ur, predloženih veliko predlogov...

Sprejeti sklepi predzadnje skupščine so jim bili vodilo pri delu. Takrat so med drugim sklenili, da je treba glede nenehnega porasta nesreč pri delu ta problem konkretno reševati. Predlagali so, naj zbor proizvajalcev ObLO na eni svojih sej podrobno obravnava analizo o nesrečah pri delu v gospodarskih organizacijah na področju občine kakor tudi delo občinske HTZ komisije in komisij po podjetjih.

Nesreče pri delu! V prvem polletju je bilo na račun tega izgubljenih 1716 dni in če k temu prštejemo še 7691 dni, ki so bili izgubljeni zaradi bolezni, vidimo, da stojijo za temi izgubljenimi dnevi milijoni na breme skupnosti. Zato ni odveč kar naprej ponavljati: »Preprečimo nesreče!« Posvetiti je treba tudi večjo skrb preventivi, da bo

manj nesreč in manj bolniških dni ter izdatkov za socialno zavarovanje. Posebno vprašanje je zdravstveno stanje bivših borcev. Leti bolehalo zaradi posledic nečloveških naporov v narodnoosvobodilni vojni. Številke o zdravstvenem stanju borcev so zaskrbljujoče. Med 127 pregledanimi borci je zdravniška komisija ugotovila le pet zdravih. Vsi ostali so potrebni krajšega ali daljšega zdravljenja. Na priporočilo komisije za zdravljenje borcev pri Občinskem odboru Zveze borcev bo odslej vsako leto sistematsko pregledanih 150 do 200 borcev, tako da bodo v nekaj letih zdravniško pregledali vse člane ZB, ki jih je skupno 850. O ljudeh, ki so dali v NOV od sebe vse, je treba voditi še posebno skrb. Za požrtvovalno delo pri pregledih zasluži zdravstveno oseboje vso pohvalo.

Po podatkih z dne 30. junija je bilo na območju občine 1273 aktivnih zavarovancev, zaposlenih v podjetjih in ustanovah. Če bi k temu pršteali še družine zavarovancev, upokojeince in invalide, je ta številka precej višja. Temu primerno so tudi izdatki sklada za zdravstveno zavarovanje precej visoki. Dohodkov so imeli v letošnjem prvem pol-

letju 25.404.000, izdatkov pa za milijon 667 tisoč več, če pa k temu prštejemo okrog milijon dinarjev še neporavnani računov za zobozdravstvene storitve, znaša primanjkljaj nad dva in pol milijona dinarjev.

Z razširitvijo zdravstvenega varstva kmetijskih zavarovancev se le-to skoraj v celoti izenači s pravicami zdravstvenega varstva delavcev in uslužbencev. To je vsekakor velika pridobitev za kmetško prebivalstvo. Čeprav so številke zoprna stvar, ne moremo mimo njih, če hočemo povedati o dohodkih in izdatkih zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev. Dohodki so znašali 5.293.000, izdatki pa 6.645.000 in primanjkljaj nad milijon tristo petdeset tisoč dinarjev.

V enem samem sestavku je nemogoče opisati polletno delo podružnice. Pisali nismo o zborih aktivnih zavarovancev, ki dobivajo vedno pomembnejšo vlogo, o delu organov podružnice, gradnji zdravstvenega doma v Sodražici itd. O teh stvarih pa kdaj drugič.

-žem

56.000 VAGONOV TRZNIH PRESEŽKOV

V Vojvodini so letos na več kot 440.000 ha pridelali okrog 103.000 vagonov pšenice. Skupni pridelek pšenice je letos nekaj večji kot lani, čeprav so zasejali okrog 40.000 ha manj. Povprečno so pridelali po 24,99 stola pšenice na ha, kar je za okrog 330 kilogramov več kot lani. Vojvodina bo dala letos na trg več kot 56.000 vagonov pšenice.

žel, razpravljajo o francosko-tunizijskem sporu zaradi Bizerte. Sedaj razpravljajo o resoluciji, ki zahteva takojšnja pogajanja o umiku francoskih čet iz Tunizije. Resolucijo je predložilo 32 držav, med njimi tudi Jugoslavija. Francoska delegacija se zasedanja ne udeležuje.

BRAZILIJA IN ARGENTINA ZA PRIJATELJSTVO S KUBO

Rio de Janeiro, 24. avg. — Brazilski predsednik Janio Quadros in argentinski predsednik Frondizi sta ostro zavrnila napade desničarskih krogov proti zunartji politiki njenih držav, zlasti kar zadeva Kubo. Quadros je na pisanje desničarskih listov odločno odgovoril, da se politika njegove države ne bo spreminila. Oba sta sklenila še nadalje izvajati prijateljsko politiko do Kube.

GOSPODARSKO SODELOVANJE EKVADORA IN SZ

Moskva, 24. avg. — Ekvadorski predsednik Velasco Ibarra je izjavil, da želi njegova dežela navezati trgovinske in gospodarske stike s Sovjetsko zvezo. Dejal je tudi, da mora Ekvador nujno najti nova tržišča za svoje proizvode. V ta namen bo odpotovala v Moskvo trgovinska delegacija.

ODPUST USLUŽBENCEV

Trst, 24. avg. — Vodstvo podjetja Arrignoni je zaradi dolgotrajne stavke odpustilo 170 uslužbencev. Stavka je trajala 4 mesece.

Ta teden

PO SVETU

NEVARNI BERLIN

Berlin, 24. avg. — Berlinska kriza se še vedno zaostruje. Vzhodnonemška vlada je uvedla nove kontrolne ukrepe za prebivalce zahodnega Berlina, ki že

stala vir nevarnosti za svetovni mir.

RAZGOVORI O RAZOROŽITVI MED SZ IN ZDA

Washington, 24. avg. — Tretja serija razorožitvenih razgovorov

lijo obiskati vzhodni del mesta ali Nemško demokratično republiko. Notranje ministrstvo je objavilo, da morajo imeti prebivalci zahodnega Berlina, ki želijo obiskati vzhodni Berlin, posebno odobritev pristojnih organov DR Nemčije. Na meji med obema deloma mesta so že pred časom postavili žične ovire in tanke, mestni promet pa ureja samo še vojaška policija. Brandenburška vrata (na sliki), nekdanji simbol moči in veličine Nemčije, so po-

med Sovjetsko zvezo in ZDA se bo začela prve dni septembra v New Yorku. Kakor poročajo, poseben svetovalec predsednika Kennedyja o razorožitvenih vprašanjih Mc Cloy ne izključuje možnosti o uspehu pogajanj.

GENERALNA SKUPŠČINA O BIZERTI

New York, 24. avg. — Na izrednem zasedanju Generalne skupščine ZN, ki je bila sklicana na zahtevo azijsko-afriških de-

TOMOSOV COLIBRIJI ZA DELAVCE

Trije kamioni s prikolicami v »nadstropja« naloženi z razno-barvnimi Colibriji, s transparenti na obeh straneh, izpisanimi z velikimi, modrimi črkami: »Tomosovi Colibriji za delavce RTB BOR« so se pred kratkim pomikali iz najzahodnejšega dela naše dežele — iz Tomosa v Koprno v Rudničko — topioničarski bazen v Boru.

Po številnih kolektivnih nakupih Colibrijev v raznih podjetjih in ustanovah v Sloveniji in Hrvaški na osnovi ugodnostnih potrošniških kreditov so se v velikem številu pričela odzivati tudi mnoga podjetja v Srbiji. Med delavci Rudničko — topioničarskega bazena Bor so že dalj časa krožile novice o možnosti nakupa Colibrija, kljub temu, da ima že skoraj vsak delavec tega velikega kolektiva, ki šteje skoraj deset tisoč zaposlenih, redni potrošniški kredit. To pot sta komunalna banka in uprava podjetja napravila borskim delavcem še posebno uslugo: banka jim je odobrila najetje potrošniškega kredita, čeprav so bili nekateri kreditno nesposobni, podjetje pa je tem posojiljemalcem zagotovilo še posebno garancijo. Po prvem vpisovanju za nakup Colibrijev se je prijaviло dvesto interesentov, okrog tristo

novih interesentov pa že komaj čaka na odobritev kredita in na novo pošiljko. Večina borskih delavcev, ki so pravkar postali lastniki motornega vozila, stanuje v okolici Bora, oddaljena od 10 do 12 km od delovnega mesta. Prevoz teh delavcev na delo in z dela je za upravo podjetja že od nekdaj pomenil poseben problem. Do leta 1956 so jih prevažali s kamioni in avtobusi, potem pa so te prevoze zaradi prevelikih stroškov ukinitili in ti delavci so se ves čas vozili z vlakom, s kolesi ali pa so hodili peš. Prihranek na času — to je bila vodilna misel pri najemanju posojila. Colibri jim je postal ne samo prijetno in sorazmerno ceneno prevozno sredstvo, temveč tudi izvrsten pomočnik pri delu. Drugi faktor, ki je narekoval tako velik odziv pri nakupu Colibrijev, je bil vse bolj naraščajoči dvig življenjskega standar-

da borskega delavca. Danes ni nič nenavadnega, če si borski delavec zaželi električni štedilnik, hladilnik, televizor ali motorno kolo. Povprečne mesečnih prejemkov ni ravno majhno — preko 30.000 dinarjev, mesečni obrok za triletno odplačevanje Colibrija pa znaša manj kot 4000 dinarjev. Pogoji, pod katerimi je tovarna Tomos dobavila Colibrije podjetju RTB Bor, so bili isti kot pri drugih dobavah te vrste: tovarniška cena z 1 % rabatom, franco Bor. Cena klasičnega Colibrija s pedali znaša v okviru te dobave 137.907 din,

medtem ko ga individualni kupec plača v trgovini po ceni 151.872 din, kajti vanjo so všteti še prevozni stroški in prometni davek.

Nabava Colibrijev s strani kolektivov raznih podjetij in ustanov, ki je zajela že mnogo slovenskih in hrvaških gospodarskih organizacij, se zelo širi tudi po ostalih krajih LR Srbije in AP Vojvodine. V posameznih podjetjih v Sloveniji, ki so že pred meseci nabavila Colibrije, so ugotovili dvig produktivnosti dela tudi do 20 % v primerjavi z lanskim letom. S tem, da je podjetje pomagalo delavcem, da so pod ugodnimi pogoji dobili Colibrije, je pomagalo tudi sebi, ne le s tem, da je zmanjšalo visoke prevozne stroške za kamione ali avtobuse, temveč predvsem s povečano storilnostjo svojih delavcev.

Pričetek tekmovanja odbojkašev

Odbojkaši TVD Partizana Kočevje so bili v svoji skupini v spomladanskem delu tekmovanja prvaki z dvema točkama naskoka in s precej ugodno razliko v setih.

Jesensko kolo tekmovanja se

prične 10. septembra. Naši igralci imajo prvo tekmo v Starem trgu pri Ložu s tamkajšnjim Partizanom. Tudi ostale tekme imajo po večini na tujih igriščih. Na domačem igrišču in pred domačo publiko pa se bodo srečali v najvažnejših igrah z moštvoma »Litostroja« in TVD Partizana-Trnovo iz Ljubljane. To je vsekakor prednost za naše igralce in upamo, da bodo to izkoristili in izšli iz tega tekmovanja kot zmagovalci za leto 1961.

Pomlajeno moštvo se za ta tekmovanja dobro pripravlja, med tem pa bodo igrali še nekaj prijateljskih tekem. Sodelovali bodo tudi v športnih tekmovanjih na I. Ribniškem festivalu. —ko

NOVO MESTO : KOČEVJE 1:6

V nedeljo, 20. avgusta 1961, sta se prijateljsko srečali na stadionu v Kočevju nogometni enajstoričniki »Elana« Novo mesto in nogometaši Kočevja. Tekma je bila prijateljska v okviru priprav za prvenstvo, ki se bo začelo 3. septembra. Nogometaši Kočevja bodo za otvoritev prvenstva potovali v Tacen, kjer bodo igrali prvo prvenstveno tekmo s »Savo«.

Na nedeljski tekmi so se nogometaši Kočevja predstavili kot boljši nasprotnik, kar dokazuje tudi rezultat. Ne moremo zanikati od trenutka do trenutka dobre in koristne igre Kočevja, vendar bi potrebno v igro vnesti več borbenosti, točnega podajanja, smotrnega prenašanja igre in opustiti nekoristno in sebično preigravanje, kar ovira potek igre.

—er

Gibanje prebivalcev

- Zahvale
- Prodam
- Izgubljeno
- Izrekli

OBVESTILO

DU Kočevje obvešča vse interesente, da bo vpisovanje v TEHNIČNO SREDNJO ŠOLO — strojni oddelek

EKONOMSKO SREDNJO ŠOLO

ADMINISTRATIVNO ŠOLO

GIMNAZIJO

OSEMLETKO A in B oddelek

od 28. do 31. avgusta od 8. do 14. ure v prostorih DU. Kandidate prosimo, da prinesejo s seboj za vpis v TSS spričevala o dovršeni osemletki ali potrdilo o kvalifikaciji, osebno izkaznico in potrdilo od podjetja, da je najmanj tri (3) leta zaposlen. Za vse ostale šole, razen za osemletko, morajo kandidati priložiti spričevalo o dokončani osemletki ali njej sorodni šoli ter se izkazati z izkaznico, da niso mlajši kakor sedemnajst (17) let.

KOČEVJE

Poročili so se: Njegač Dragutin iz Kočevja, Reška cesta 13, star 25 let in Ternek Erika, laborantka v mlekarni iz Kočevja, Roška cesta 7, stara 19 let; Jeselnik Peter, uslužbenec LM iz Stare cerkve 25, star 26 let in Debevc Anica, delavka iz Novih Ložin, stara 17 let.

Rodili sta: Sarkezi Marija, gospodinja iz Zeljn — deklico Marjano; Tonut Marija, gospodinja iz Mozlja 19 — dečka Ivana.

Umrla je Levstik Angela, preživetkarica iz Podtabora 35, stara 84 let.

RIBNICA

Rodili sta: Tanko Darinka, knjigovodkinja iz Nemske vasi 52 — deklico Edo; Klun Marija, gospodinja iz Slatnika 4 — deklico Marijo.

LOŠKI POTOK

Poročila sta se: Košmerl Ivan, kmetovalec iz Retij 104 — star 28 let in Mohar Antonija, kmetovalka iz Retij 116, stara 21 let. Rodila je Lavrič Jožefa, gospodinja iz Srednje vasi 12 — dečka Alojza.

DRAGA

V Ljubljani sta se poročila Janežič Stanislav, kovinostrojar iz Podpreske 25, star 26 let in Pantar Albina, uslužbenka iz Podpreske 5, stara 19 let. Rodila je Troha Anica, gospodinja iz Podpreske št. 22 — deklico Anico.

KOSTEL

Rodili sta Mavrovič Alojzija, gospodinja iz Stajerja 2 — dečka Matijo in Resman Josipina, delavka iz Kostela 4 — dečka Zlatka.

ZAHVALA

Poštenemu najditelju Novaku »NOVICE« — glasilo Občinskega odbora SZDL Kočevje in Ribnica. Izdaja in tiska CZP »KOČEVSKI TISK« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Janez Merhar. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14/a, telefon uredništva in uprave 389. Naročnina je 500 din, polletna 250 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 1000 din oz. 8 ameriške dolarje. Tekoči račun: 800-78-1-265 pri Komunalni banki Ljubljana, podružnica Kočevje

iz Šalke vasi 43 se lepo zahvaljujem za vrnjeni predmet. Zlata Cimprič

ZAHVALA

Ob hudi nesreči in tragični smrti, ki je srede našega družinskega sožitja izrgala našega nad vse ljubljenega, nikdar pozabljenega sinka in brata

JAKA AMBROZIČA

iz Sušja, se iskreno zahvaljujem sorodnikom, znanec, prijateljem in vsem, ki so nam stali ob strani, čutili z nami in nas v najtežjih trenutkih tolažili. Posebno se zahvaljujem gasilcem iz Sušja in Rakitnice za številno spremstvo, pevecem za v srce segajoče petje v slovo od rodnega doma in poslednje slovo od njegovega tihega domovanja, uslužbenec Narodne banke Ribnica, duhovščini ter fantom in dekletom iz

Sušja, Slatnika, Zlebiča in Brež za poklonjene vence in cvetje, prav vsem, ki ste obsuli s cvetjem njegov poslednji domok naša prisrčna zahvala.

Hvaležni smo tudi Vam, ki ste prihitali od blizu in daleč, se poslednjič poslovili od njega in ga pospremlili v naročje rodne grude, katera, ljubi Jaka, naj ti bo lahka.

Zalujoči: ata Jakob, mama Marija, sestre z družinami in ostalo sorodstvo.

PRODAM

Prodam malo rabljeno »Primo 175 cm«. Oglej vsak dan pri Stanku Dečko — Finomehanika, Kočevje.

ZAMENJAM

Zamenjam dvosobno stanovanje v Piranu za enako v Kočevju. Naslov na upravi »Novic«.

JADRAN, KOČEVJE: od 25. do 27. avgusta italijanski barvni cinemascopski film »Noči Lukrecie Borgie«, 28. in 29. avgusta italijanski film »Priatelj gangsterjev«, 30. in 31. avgusta ruski barvni film »Nebo kliče«, od 1. do 3. septembra italijanski cinemascopski film »Velika vojna«, 3. septembra ob 10. uri matineja ameriškega barvnega filma »Carovnik iz Oza«.

SVOBODA, RUDNIK: 26. in 27. avgusta španski film »Smrt kolezarja«, 2. in 3. septembra indijski barvni film »Mati Indije«, 4. septembra česko-bolgarski film »Ljubezenska zgodba«.

RIBNICA: 26. in 27. avgusta italijanski film »Poslednja kočija«, 2. in 3. septembra ameriški barvni cinemascopski film »Mačka na vroči pločevinasti strehi«.

SODRAŽICA: 26. in 27. avgusta francoski cinemascopski film »Blago z obale Durance«.

LOŠKI POTOK: 27. avgusta angleški film »Zgodba o dveh

mestih«, 3. septembra ameriški vstavilni film »Tri ure do odločitve«.

VELIKE LASČE: 26. in 27. avgusta ameriški film »Obtežljiva priča«, 2. in 3. septembra jugoslovan. film »Deveti krog«.

DOBREPOLJE: 26. in 27. avgusta jugoslovanski barvni cinemascopski film »Kapetan Lešič«, 30. avgusta mehiški film »Upor obešencev«, 2. in 3. septembra jugosl. cinemasc. film »Miss Stone«.

PONIKVE: 31. avgusta mehiški film »Upor obešencev«.

KOČEVSKA REKA: 26. in 27. avgusta italijanski barvni film »Teodora«, 30. avgusta jugosl. film »Klempo«, 2. in 3. septembra italijanski barvni film »Odisej«.

PREDGRAD: 26. in 27. avgusta indijski barvni film »Kraljica Jansija«, 2. in 3. septembra ameriški barvni film »Gora«.

BROD NA KOLPI: 26. in 27. avgusta mehiški film »Upor obešencev«, 2. in 3. septembra angleški film »Pot v visoko družbo«.

HUMOR

PLAČA

»Kako izhajate z vašo plačo?« — »Sijajno, ampak z mesecem ne. Zmeraj ostane nekaj dni preveč.«

NE ZNA BRATI

Janez je potr. — »Kaj pa je s teboj?« ga vpraša prijatelj. — »Pes mi je pobegnil.« — »Daj oglas v časopis.« — »Oslarija, saj ne zna brati!«

LOVSKA

Lovec se po lovu vrne v tabor z dveurno zamudo blede in potne. — »So se drugi že vrnili?« vpraša nekoga. — »Da.« — »Vsi?« — »Vsi.« — »No, potem,« si oddahne, »potem sem pa ustrelil srno!«

Sporod RTV Ljubljana

SOBOTA — 26. AVGUSTA

5.00—8.00 Dobro jutro! (Pisan glasbeni spored) — 5.30 Nekaj domačih — 8.05 Naši glasbeni uspehi v preteklem šolskem letu — 8.30 Pionirski tehnik — 8.50 Vibrafon in kitara — 9.00 Glasba onkraj Atlantika — 10.15 S sprejemnikom na dopust — 12.00 Vaški kvintet s pevci — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Narodne pesmi in plesi iz bratskih republik — 12.45 Havajski zvoki — 13.30 Nekaj razpoloženske glasbe — 14.00 Pol ure v vedrem tonu — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Iz del Marijana Kozine — 16.00 Humoreska — 16.20 Zabavni orkester Les Baxter — 16.40 Moški zbor Enakost iz Kranja — 17.00 Lokalni dnevnik — 17.15 Pisan spored zabavnih zvokov — 17.30 Po kinu se dobimo — 18.00 Dva prizora iz opere Manon — 18.20 Pozdrav z gora — 18.45 Okno v svet — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Domači viharji se kosajo — 20.20 Radijska komedija — 21.21 Melodije za prijeten konec tedna — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Plesna glasba.

NEDELJA — 27. AVGUSTA

6.00—6.30 Nedeljski jutranji pozdrav — 6.40 Vedri zvoki — 7.15 Korračnice igra Pihalni orkester LM — 7.35 Majhni ansambli — 8.00 Mladinska radijska igra 8.49 iz albuma skladb za otroke — 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden — 9.49 pesmi — 10.00 Se pomnite, tovariši... — 10.30 Domače poskočnice — 10.50 Nedeljska matineja — 11.40 Reportaža — 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Majhen mozaik melodij — 16.00 Igramo za vas — 17.00 Športno popoldne — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Zabavni zvoki za vse — 21.00 Športna poročila 21.10 Dramatična simfonija Romeo in Julija — 22.15 Plesna glasba — 23.05 Nočni operni koncert.

OB 20-LETNICI VSTAJE

Andrej Tomšič

Smrt na lazcu

Italijani so že nekaj dni hajkali četo. Komandir Ronko je odločil, da se četa razdeli v skupine, ki naj se samostojno preotjejo skozi ozirivo. Po orenzivi naj bi se četa zopet zorala.

Sešli so pod vrhom laza, na majhni cisuni, oddani z grmovjem. Bili so trije. Četrtega so pustili na Travnji gori, kjer naj bi zaklal kravo, ki so jo že pred nekaj dnevi prignali. Dobiti so jo od domačinov. Ruške so lezale poleg njih, pripravljene, da jih vsak čas lanko zgrabijo.

Vsi trije so bili domačini iz Ribnice. Zato so tudi ostali skupaj. Gozdove so poznali, vsaka stezica jim je bila domača. Nestetokrat so že hodili po njih še prej, pred vojno. Od gozdov so živeli in jih ljubili.

Lahi so skupinico nenehno zasledovali. Niso se jih mogli otresti. Sele danes so se počutili nekoliko bolj varne.

Andrej, suhatj možakar štiridesetih let, že močno siv, oblečen v ponošen sukunje in hlače iz vojaškega blaga, le triglavka je bila nova, si je iz zadnjih ostankov tobaka in drobin zvijal cigareto. Prižgal je cigareto in pobožno vlekkel dim vase. Zamisljeno se je zavaljal v daljavo, kjer se je v jutranji meglici dokaj jasno videla Ribnica. Tam je bila žena in osem otrok, ki jih je zapustil, ko je v zgodnji pomladi dvainštridesetega odšel v partizane. Najmlajšemu je bilo komaj nekaj mesecev, ko je odšel. Italijani so nekaj vohali, da dela za partizane, dokler jim ni suma potrdila soseda. Zapril so ga, vendar mu niso mogli dokazati ničesar. Pustili so ga domov, da si vzame perilo, potem bi ga odgnali v internacijo. Ušel jim je in odšel v partizane. Vedel je se, da so družino preselili iz borne hišice, ki sta jo po dolgem stradanju zgradila z ženo in jo nasečili znotraj žice, ki je opasala trg. Sedaj, kar se je začela ofenziva, ni imel od njih nikakih vesti.

Hajka se je začela nenadoma, čeprav jim je Ronko pred dnevi povedal, da Italijani nekaj pripravljajo. Locili so se od ostalih tovarišev, da bi samostojno prebili orenzivo. Ze tri dni niso jedli. Nekaj časa so bili skriti v neki votlini pod Ostrim vrhom, vendar je bilo treba iti ven po hrano. Ošli so vsi skupaj. Glad ga je moril nič manj kot njegova tovariša. Ivan, droban kot prekla, potegnjen nekam v nebo, je imel komaj kakih 18 let, Jože pa kakih 35. Z Jožetom sta bila deležna že prve svetovne vojne.

»Hudič! je zaklel. »Vsaj spočijemo se lahko, če se že najesti nimamo časa.« Zvalil se je na hrbet in si podložil roke pod glavo.

»Prekleti Lahi, že doigo na nase tako gonili!« mu je pritrldil Jože.

»Kar tja dol bi šel in se najedel.« jima je pritegnil še Ivan in z glavo pokazal na vas pod njimi, ki se je belila na jutranjem soncu.

»Si znorel? Bi se rad namesto kruha najedel svinca?« ga je svaril Andrej. »Počakaj, kmalu bo konec te hajke.«

»Koliko nabojev imata se?« je vprašal Andrej, da bi prekinil pogovora o hrani in jedi.

»Peč! je javil Jože, »vse je imel še štiri in bombo, Andrej pa šest nabojev in lahko italijansko bombo.«

»Cuvajte, kar imate, hovihi nimamo kje dobiti.« je opozoril Andrej. Skrbno so zlagali naboje nazaj v puške in zaprli zaklopke. »In kaj bi napravil, če bi sedaj prišli Italijani?« je vprašal Ivan.

»Umaknit se moramo proti Travnji gori, potem... Ni mogel povedati svoje misli do konca, ker ga je pretrgal Jožetov krik!

»Italijani!« Italijani so jih nekaj časa opazovali iz vasi na podnožju laza in se jim neopaženo približali. Pričeli so streljati.

Jože se je ozrl in zagledal zelene čelade. Planil je na noge in skočil proti bližnjemu grmu. S skrajnim naporom se je prevallil čez greben, se zaletel še nekaj korakov in omahnil za košato smreko. Brž se je pobral in zbežal dalje, čeprav ga krogle niso več dosegle.

Tudi Ivan je pobegnil. Italijani so jih obkolili s treh strani, le pot proti vrhu je bila odprta. To luknjo sta našla z Jožetom in ušla.

Andrej je planil na noge in se pognal po lazcu navzdol. Še med skokom je v nogi začutil ostro bolečino, da se je svet, ko je omahnil na tla, divje zavrtel okoli njega. Bil je ranjen pod koleno, vendar ni imel časa premišljati o bolečini, ki se mu je ostro zarezala v nogo in telo. Zavlekel se je do majhnega grma. Vedel je, da ga pred krogami ne bo branil, imel pa je zaklon proti lahkim italijanskim bombam. Pripravil je puško. Zagledal je Italijane, ki so se plazili proti njemu. Vedel je, da se to pot ne bo izmazal. Bil je pripravljen čim dražje prodati svoje življenje. Pomeril je na čokatega Laha. Začutil je top udarec v ramo. Puška se je razletela, ko je vanjo udarila dum-dumka. Iveri so ga ranile po obrazu, kri ga je zalila, da ni več videl. Hotel je seči za pas, kjer je imel bombo in si z njo končati življenje, vendar se roka ni več premaknila. Nemočno je obležal na okrvavljeni travi. »Sedaj prihaja konec,« si je mislil. Kot skozi rdečo zaveso je videl, da se Lahi pripravljajo na juriš. Nasmehnil se je. »Sam jih držim ta čas, dokler ne bosta Jože in Ivan usla.«

Italijani so prodirali proti njemu, izkoriščajoč vsako kritje, ki ga je nudilo strmo pobočje laza. Kričali so od veselja, ker so pobili enega od »banditov«. Tenente, ki je vodil gonjo za partizani, je gonil svoje vojake na juriš proti osamljenemu partizanu.

Po lazcu navzdol si je iskal pot majhen potoček krvi in se mešal z razrito zemljo.

Divje so planili nanj in ga že mrtvega prebadali z bajonetii. Tenenta si ni mogel kaj, da bi ne sprožil tudi on strela iz elegantne »berete« v partizanovo glavo. Nato so se zmagovalno vrnili v postojanko. Andrej je obležal na žgočem poltelnem soncu.

Tam za žično oviro, v veliki stavbi, natrpani s preseljenimi družinami, pa je vprašal otrok mater: »Mama, kdaj pride ata?«

Jože in Ivan sta se našla pod vznožjem Travnje gore. Bila sta izmučena. Sedla sta za skalo in se molče spogledala. Za las sta zopet ušla smrti. Skrb za tovariša jima je vrtala po glavi.

»Si ranjen?« je vprašal Jože Ivana.

»Ne. Le utrujen na smrt.«

»Nazaj bova morala, mogoče je ranjen in kje leži. Ve, da se bova vrnila ponj.«

Ivan se je molče dvignil, brez besede porinil nahrbtnik pod skalo in ga skrbno pokril z vejevjem in listjem. »Pojdiva!« je bolj pokimal kot rekel. Napolnila sta se nazaj, čeprav sta utrujene noge komaj premikala. Italijanovi ni bilo več. Skrbno sta preiskala okolico in našla Andreja razmesarjenega nedaleč od mesta, kjer so počivali. Blizina smrti ju je pretresla.

Pod košato bukvi jo sta s palicami izkopala plitev grob in vanj položila mrtvega Andreja. Na gomilo sta nanosila vej in listja, da bi sovražnik ne oskrnil še groba, nato sta hitro odšla proti Travnji gori.

Po ofenzivi, ki sta jo srečno prebila, sta se zopet priključila četi in nadaljevala boj. Ivan Javornik je kasneje padel, Jože Rus pa je še danes živ.

Zgodnja pomlad leta 1948.

Jože, v spremstvu osivele žene, oblečene v črnilo, odhaja iz vasi proti lazcu. Oba težko sopena v strmino. Z njim je Andrejeva žena. Ponj gresta, da ga preselita v domačo zemljo.

Gomile ni več, le nekaj trhlega lesa in preperelo listje je še ostalo. Molče prime Jože lopato in jo nežno, kot bi se bal, da bo ranil mrtvega tovariša, porine v zemljo. Centimeter za centimetrom odkriva zemljo, dokler se iz plitve jame ne pokažejo kosti.

Zena, ki je do tedaj s praznim pogledom gledala njegovo delo, se skloni in ljubeče pobira kosti svojega moža. V silni bolečini samo hlipa, pravega joka in solz ne zmore več. Ko ji hoče Jože pomagati, samo nemo odkima. Sama bo. Poslednjič.

Ko se vračata proti trgu, sama nosi škaflo. Pod lazom ju čaka krsta. Andrej je nastopil poslednjo pot, pot počitka v svobodni slovenski zemlji.

Urednikova pošta

Še ena z avlobusa

TOVARIŠ UREDNIK!

Zadnjič sem se peljal z avtobusom iz Mozlja domov, pa sem doživel nekaj res neverjetnega. Ko sem hotel sprevodniku plačati do postaje Zagodec, kjer sem hotel izstopiti, 100 dinarjev, jih ni maral sprejeti, češ da so mastni! Dejal sem mu, da bom na prihodnji postaji, v Rajndolu, plačal z drugim stotakom, ker bom skočil v gostilno in menjal tisočak. Tako sem tudi storil. Ko pa sem prišel iz gostilne do avtobusa in sem hotel vstopiti, je sprevodnik zaloputnil vrata avtobusa. Avtobus je odpeljal, jaz pa sem ostal v Rajndolu.

To se je zgodilo pred več potniki, ki se s takim ravnanjem sprevodnika na tem avtobusu niso strinjali. Tudi sam menim, da je tak odnos do potnikov vse graje vreden.

Alojz Cigula,
Gornja Podgora 9,
Stari trg ob Kolpi

Športni objekti in »Gaja«

Razni poizkusi za vzdrževanje športnih objektov in »Gaja« so privedli do tega, da so postali precej zanemarjeni in kamen spotike vsem, posebno turistom, ki so poznali »Gaja« iz prejšnjih let, ko je za njega skrbel še TVD Partizan. Sedaj je končno rešeno tudi to. Skrb in odgovornost za vzdrževanje in pravilno izkoriščanje stadiona in »Gaja« je prevzel odbor Občinske zveze za telesno vzgojo. Z razpoložljivimi sredstvi bo uredil vse potrebno, da bo stadion služil zopet v polni meri svojemu namenu in da bo dal mestu tako podobo, kot jo je imel nekdanj.

Pričeli so že pokrivati in popravljati tekališča in igrišča. Zgrajen bo tudi nov most preko Rinze, ker je sedanji že slab in nevaren. Namestili bodo še več klopi in naredili nova sprehajališča. Po programu bo to urejeno že do letošnjega občinskega praznika. Na stadionu bodo vsadili tudi veliko novega okrasnega drevja in grmičevja. Nujno pa je, da bi starši opozorili otroke, naj ne uničujejo nasade in naprave. Sedaj je nastavljen čuvaj, ki bo take otroke popisal in prijavil sodniku za prekrške, ker vsi apeli in prošnje na starše do sedaj niso nič zalegli. Starši so odgovorni za otroke in bodo denarne kazni mogoče le spametovale ene in druge. Tudi večerni obiskovalci uničujejo v »Gaju« marsikaj, pri tem pa ne pomislijo, da končno podirajo sami sebi »prijetne koticke«. Nobeno junaštvo ni, če polomiš klop in podobno, ampak je to samo znak zelo nizke kulture in odnosa do družbene imovine, ki je namenjena za oddih delovnemu človeku, ne pa za objestno izživiljanje nekaterih domišljavcev, ki bi boljše storili, da bi šli pravočasno spat, sebi in družbi v korist.

Urejevanje »Gaja« pred Rinzo je trenutno nemogoče, dokler ne bodo opravljena gradbena dela pri domu za telesno vzgojo in pri kegljišču. Za prihodnjo pomlad pa je predvidena preureditev tega dela parka vsikladno z načrti z ozirom na omenjena objekta. Vse kabine in celotno ko-

pališče bo odstranjeno, zato bi bili sedaj vsi zasloni stroški odveč. Tako smo sedaj poučeni o dejanskem stanju tudi s te strani, katere Pepi Obad verjetno ni poznal, ker bi sicer njegovo pismo na uredništvo »Novice«, čeprav dobrohotno, izzvenelo drugače.

A. A.

Turistične zanimivosti Loškega potoka

O Loškem potoku in njegovih ljudeh ter zanimivostih se kaj malo sliši, čeprav vemo, da je še posebej v zadnji vojni dal lep delež, predvsem Travnik, ki je bil skoro do tal požgan. Prijatelj Tonček ter njegova mama sta povabila in smo kar dve družini preživeli v letošnjih počitnicah deset dni v prijaznem domu na Matevljaku.

Vasi Loškega potoka so močno poseljene in po svojem izgledu ter ljudeh privabijo marsikatero turista. Zelo so ti ljudje dobri in ustrežljivi in tudi imajo v Travniku ter na Hribu dobro založene trgovine, gostilno z dobrim in okusnim vinom, mesnico, torej ima turist na razpolago vse, kar rabi za obisk in bivanje v teh krajih.

Ima precej turističnih zanimivosti. Na daljših sprehodih se dobro odpočiješ in prav nič ne čutiš, da si se med tem dvignil za nekaj sto metrov. Domačin Tonček nam je pokazal več takih tur. Tako smo se povzpeli na vrh 1212 metrov visoke Jazbine, kamor smo prišli iz Matevljaka v poldrugi uri. Zal, da so ravno na vrhu posekali drevesa in tako onemogočili lažji dostop. Vendar pa se je izlet splačal, saj leži pred teboj ves Loški potok in lep del Hrvaške z Gorskim Kotarjem, vidi se vse do Blok in Cerknice. Verjetno bo ob primernih propagandi ta vrh bolj obiskan. Res pa je, da na te skale zaide celo Potočan bolj redko!

Zanimiv je bil tudi izlet preko košenice do Zg. in Spodnjih Poljan, vendar nas je lovška markacija zapeljala do lične lovške kočice blizu Zg. Poljan, ki je lepo oskrbovana ter je last Lovske družine Iga vas. Kar prijetno smo se v njej odpočili, nato pa krenili na cesto proti Sp. Poljanam. Konec vasi smo posedli v senco drevesa in občudovali prelep pogled po Loški dolini, ki je ležala pod nami z Ložem, Starim trgom, Igo vasjo, Obrhom! Vmes so bila lepa polja, cesta, zadaj pa se je belilo Cerknisko jezero ter obkrožajoče Loško pogorje. Levo nas je pozdravljala visoki primorsko-notranjski Snežnik z

Mašonom, znanim iz zadnje vojne. Zanimiv je tudi obisk vasi Spodnje Poljane, ki so bile v celoti požgane in je sedaj obnovljenih le nekaj hiš. Vsaka teh hiš je dala po dve do tri žrtve. Nekaj možakar se nam je pohvalil, da dobro pozna Dakija, Matevža Haceta in Sercerja. Sedaj mladina hodi v šolo v Igo vas, odrasla mladina pa je zaposlena v Loški dolini; doma so ostali sami stari ljudje. Vas ima tudi elektriko.

Lep sprehod je tudi iz Matevljaka preko košenice do Prezida, prijazno mesto, ki se obnavlja, urejuje. Slovenska govorica te spominja na bližino narodne meje. So pa ljudje zelo ustrežljivi, tako v trgovini, gostilni ali na cesti, da ti svetujejo, kaj in kam se obrni. Kraj ima avtobusno zvezo z Reko preko Cabra in s Cerknico preko Loške doline.

Se v eno stran smo jo mahnil — tokrat s poštnim avtobusom do Trave, nato pa nazaj do Drage in spet z avtobusom do Hriba. Na Travi smo si ogledali novo šolo, ki bo jeseni odprla vrata učencem. Od tam se cesta spusti do Cabra, ki je tudi vreden obiska in ogleda. Tokrat smo obiskali naše znanke iz vojnih dni. Res prijetno je bilo to snidenje in spomini na težke, a lepe dni borbe. Tudi pogovor z učiteljicama Nado Vrečko in Pejnovičevama, katerih imena sem v vojni velikokrat čul in o njih čital, je bil prijeten doživljaj. Nazaj grede nam je Tonček pokazal spomenik pod gozdom v Sodu, kjer so Italijani ustrelili več Potočanov, med njimi tudi njegovega očeta.

In še kratek obisk na Taboru, od koder je čudovit pogled na lepe vasi Loškega potoka. Marsikaj ti povedo domačini iz vojnih dni in zato tudi krajevni odbor ZB ne bi smel opustiti prilike za ureditev spomenikov. Škoda le, da v teh krajih ni razglednic, le z nekaj zimskimi ti postrežbo v zadrugi trgovini. V bodoče bo treba posvetiti tudi temu več pozornosti. Tudi lovci imajo v teh krajih dovolj dela. Divjadi je dovolj, celo medve-

da smo katerikrat prepodili, nekdo celo kar z glasbo iz tranzistorja, ki nas je spremljal na naših pohodih. Torej dovolj za-

Mehanična delavnica v Fari

Kočevska zadruga razpolaga z večjim številom kmetijskih strojev. Imajo štiri kamione, tri traktorje s priklopci in priključke za kmetijska dela, sedem motornih kosilnic ter več manjših kmetijskih strojev. Letos so kupili dve motorni žagi, kamion, traktorske priključke ter nekatere druge kmetijske stroje.

Ker imajo precejšen strojni park, se je porodila misel, da bi ustanovili lastno mehanično delavnico za manjša popravila. Delavnico bodo odprli v Fari. Do ustanovitve lastne delavnice jih je pripeljal predvsem ekonomski račun. Usluge za popravila so zelo drage, pa tudi čakati je treba precej časa, da je pokvarjeni stroj popravljen.

nimivih stvari je v tej dolini in kup izletniških točk. Travna gora, Bela voda, Jelenov žleb, pa razne lovške kočice v bližini teh vasi, vse to še in še vabi naše rojake, da se odločijo za obisk teh krajev. Ljudje vas bodo radi in z odprtimi rokami sprejeli ter postregli.

Marjan Tratar-Uč

Obnova ribniške lekarne

Pred kratkim so pričeli preurejati ribniško lekarno. Lekarneški prostori so bili temeljite obnove res že potrebni, prav tako nujna pa je tudi nabava novega inventarja, saj že dolgo ne odgovarja več sodobnim potrebam. Obnovo finansirata Občinski ljudski odbor in Svet za zdravstvo Ribnica, zidarska in mizarska dela pa bo opravilo Splošno mizarsko podjetje »Hrast« iz Dolenje vasi. Zidarska dela lepo napredujejo.

Mladinski ples v Sodražici

V nedeljo je bil v Sodražici prvi mladinski ples, ki ga je organizirala mladina. Uprava kina jim je posodila gramofon s ploščami, ravnateljstvo šole pa jim je dovolilo, da so lahko izvedli ples v šoli. Čeprav je bil to prvi mladinski ples, se ga je udeležilo veliko mladink in mladincev. Tiste, ki ne znajo plesati, ob določenih večerih učijo plesati študentje in študentke. Sodraški mladini manjka predvsem soba, kjer bi se lahko večkrat sestali. Sklenili so, da bodo še večkrat organizirali podobne plesne.

žar

Jesenska selev v Makedoniji

Kmetijske organizacije v Makedoniji se že pripravljajo na začetek jesenske setve. Posejali bodo okrog 260.000 ha. Več kot eno tretjino zemljišč bodo obdelali s pomočjo sodobne agrotehnike in pod nadzorstvom kmetijskih strokovnjakov. Pri jesenski setvi bo sodelovalo okrog 3.000 traktorjev, tako da bodo večino površin globoko preorali.

Zanimalo vas bo

VESOLJSKI POTNIK TITOV

Mož na sliki je drugi sovjetski astronom German Stepanovič Titov, ki je takoj po pristanku ob vrtni iz vesolja pograbil prvi telefon in sporočil veselnovico o uspelem poletu predsedniku Nikiti Hruščevu. Major Titov je 6. avgusta poletel s kozmodroma v Bajkanurju in pristal čez dobrih 25 ur v bližini

Saratova, potem ko je z vesoljsko ladjo »Vzhod 2« preletel nad 700 tisoč kilometrov in 17 krat obletel naš planet. — Doslej so v Sovjetski zvezi vedno izstreljevali rakete in satelite v največji tajnosti in je ves svet lahko le ugibal, kje približno leži kraj, kjer delajo poskuse. Pred kratkim pa so Sovjeti sporočili, da bodo izstrelitvam vesoljskih ladij lahko prisostvovali tudi tuji novinarji.

PEŠ PREKO MORJA

Turški kapitan Alta Hulaga si je že leta in leta prizadeval napraviti tako obutev — nekakšne pomorske čevlje — s pomočjo katerih bi lahko peš prišel čez

vodo. Zdaj mu je to končno uspelo (na sliki). Pred kratkim je s svojimi novimi čevlji v eni uri prehodil morsko ožino Bospor med Carigradom in azijsko obalo!!

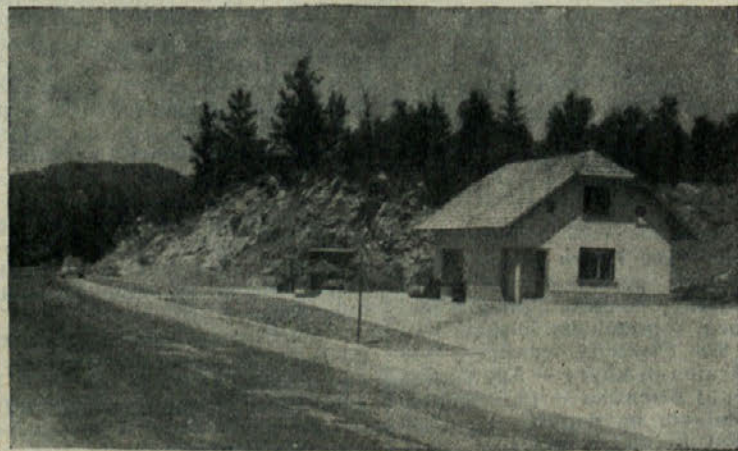
Nova vrsta šivalnih strojev

Tovarna šivalnih strojev v Mirni proizvaja nove vrste šivalnih strojev — namizni šivalni stroj. Namizni šivalni stroj ima iste lastnosti kot normalni stroj, le da je brez omarice ali nog. Stroj je mogoče spraviti v majhen polkrogi kovček in je uporaben za vsako šivanje kot vsak drug stroj, vendar bo znatno cenejši od najcenejšega navadnega šivalnega stroja.

VREME

Vremenoslavci napovedujejo za naslednje dni lepo vreme, le okrog 3. septembra bodo padavine.

Ribniška Komunalna je pred kratkim zgradila v Podstenah pri Zlebiču svoje poslovne prostore. Izbrali so primeren prostor, saj leži nekako na sredini delovnega območja Komunalne

Razpisna komisija za razpis prostih službenih mest pri upravnem odboru Glasbene šole v Kočevju

razpisuje

MESTO UČITELJA ZA HARMONIKO

Pogoj: daljša praksa v poučevanju na tem instrumentu. Prijave je treba poslati do 31. avgusta 1961 upravnemu odboru Glasbene šole v Kočevju.

29

Ker pri vratih ni bilo odziva, je Bond stopil po zaranoli stezi ob poslopju, zavil okoli vogala in pritisnil na kljuko. Tudi dvorišna vrata so bila zaprta, zato je s pestjo udaril po njih. Znotraj se je nekaj premaknilo. Bond je čakal. Nekdo se je oglasil: »Kar pojdite, danes ni časa za obiske.«

»Odprite, Martin! Chris je zunaj.«

»Saj vidim, kdo je. Pojdite!«

»Nekaj imam za vas. Odprite. Dežuje.« Potem so se vrata odprla.

»Brž noter,« je slišal Bond. Pred seboj je zagledal Martina Mc Creeryja, ki je rekel: »Z vami so vselej težave. Kaj je?«

»Pogovoriti se morava. Tam znotraj. Razen tega pa bi lahko napravila kupčijo.«

»Prav,« je rekel Martin, »samo nobenih norčij.« Obrnil se je in šel po hodniku, ki je bil na obeh straneh obložen s kladovnicami časopisov. Bond se je zvito smehljaj, ko je stopal za njim. Molče sta šla po tistem hodniku, ki ga je bil Gray raziskoval dva dni poprej. Po nekaj korakih se je hodnik cepil. Levi del je peljal k tisti pasti iz

obešenih tramov. Martin Mc Creery je stopil v prostor, kjer je imel na mizi dolge spiske. Bond je vrgel pogled nanj. »Posli gredo dobro, kaj?« se je zasmeljal.

Mc Creery je zaprl mapo s seznamami in iztegnil roko. »Pokažite, kaj ste prinesli.«

Bond mu je položil na dlan zlati vžigalnik, potem pa je pihnil na star stol, vzlet iz žepa robec, pobrisal prah in sedel. Naslonil se je na rezljano naslonjalo. »Kakih tisoč dolarjev boste dali zanj,« je rekel.

Martin Mc Creery se je zastrmel vanj. »Ali se vam je zmešalo?« se je hreščaje oglašil. »Ta reč bi stala v trgovini največ petinsedemdeset dolarjev. Raje manj,« je dodal in s prstom podrgnil vrezani začetnici.

»Takov potrebujem denar,« je rekel Bond.

»S takšno zahtevo le trativa čas,« je odgovoril Mc Creery. »Izsiljevati pa ni treba, Chris.« Mc Creeryjev glas je bil nenadoma miren in ves leden.

»Hočem le tisto, kar mi gre,« je rekel Bond.

»Denar potrebujem in sicer takoj. Še pred večerom moram iz mesta. Dajmo, Martin, tisočak mi bo kar prav prišel, mar ne? Zlasti še...«

»Kaj?« se je zadril Mc Creery. »Kaj hočete?«

»Oba dobro veva,« se je zasmeljal Bond. »Mislili ste, da ne bom nikoli izvedel, da ste bili tisto noč v Beverlynem stanovanju. Dobro veste, da imam več pravice kot vi do tistega, kar ste vzeli. Svoj delež hočem, ali pa...«

»Kaj gobezdate? Le skozi vrata sem pokukal, pa so me prijeli.«

»Vse preveč ste zgovorni. Lešnikov prav go-tovo niste iskali.«

Mc Creery se je ozrl nekam v kot, Bond pa je rekel:

»Kar naravnost. Beverly je imela nekaj lepih reči pripravljenih tisti večer, ko je umrla.«

»Da, in?« je rekel Mc Creery. »Mislite, da sem jih jaz pobral?«

»Vem, da ste jih vzeli,« je odvrnil Bond in skušal dati svojemu glasu zaupljiv ton.

Mc Creery ga je vprašujoče pogledal. »Najbrž ste tisto kar sami vzeli, saj ste bili tam pred menoj.«

S pogledi sta merila drug drugega. Bond je prvi popustil. »Ah, vraga! Najbrž so policaji pobrali vse skupaj.«

»Ko bi le vedel,« je postal tudi Mc Creery prijaznejši.

»Kaj veste o vsem?« ga je vprašal Bond.

»Povedal vam bom, mogoče bova skupaj ugotovila kaj več,« je rekel Mc Creery občutno mirneje kot poprej. Segel je po stolu in sedel Bondu nasproti.

Začel je: »Tisti dan, ko je zvečer umrla, je prišla k meni. Kakor po navadi je sedla na ta stol, kjer zdaj vi sedite.« Stresel je veliko glavo s sivimi lasmi, podobnimi levji grivi. »Bulwer je vedno pravil o njej, da je preveč neokusno napravljena, meni pa je bila kar všeč. Klepetala sva. Ponudil sem ji skodelico čaja, ona pa mi je prerokovala. Torbica ji je zdrsnila iz naročja. Sklonila se je in jo stisnila k sebi. Potem je pogledala vanjo. Pošalil sem se, češ da mi ne zaupa, ona pa je rekla, da torbice in sploh ničesar ne zaupa nikomur, kadar ima veliko denarja. Rekla je, da ima v torbici pravcato premoženje.«

Mc Creery je utihnil in vprašujoče pogledal Bonda, ki je brž hlastnih:

»Kaj je bilo? Diamanti? Mamila?«

Mc Creery je skomignil. »Vprašal sem jo, pa se je zasmejala, češ naj kar ugibam, povedala pa mi ne bo. Rekel sem ji, da bi bilo bolje, če bi tako dragocene reči spravila v banko. Potem se je zresnila. Morda imam prav, je rekla, vendar ona ne zaupa bankam. Vprašal sem jo, komu bi zaupala, pa mi je odgovorila, da nikomur, kogar jaz poznam. Potem sem ji dal denar za tisto, kar mi je prinesla, in je šla. To je vse.«

»Tako torej, k vam je zahajala,« je rekel Bond.

Mc Creery je zardel. »Pazite na svoje besede, Chris! Navsezadnje je bila vaša žena. Malce več spoštovanja pa bi že lahko pokazali.«

Bond si je šel s prsti čez oči. »Skrbi me tarejo, Martin, pa ne morem brez denarja.«

Mc Creery se ni zmenil za njegove zadnje besede. »Kaj ste iskali v njenem stanovanju?«

»Tako blizu denarja sem bil,« je Bond iztegnil palec in kazalec. »Obljubila mi ga je. Vedela je, da sem v godlji, Rekla je, da mi ga bo dala tisti večer...«

»Mogoče pa ni imela denarja,« je rekel Mc Creery.

»Tudi to je mogoče, ni pa izključeno, da jo je tista Herrickova z nožem, potem pa je odnesla vse skupaj, kar je že bilo. No, kaj je imela-Beverly?«

Mc Creery je z dlanmi in s prsti nakazal velikost Beverlyne torbice. »Kaj velikega ni moglo biti, tudi težko najbrž ni bilo. Nimam pojma. Ali je imela Herrickova hči dovolj časa za brskanje po Beverlynem stanovanju? Ko bi vedel, kam je šla tisto noč, preden se je sama prijavila...«

(Se nadaljuje)